

KUAELMA

(Mukaeltu)

Jenny Trast ja Olga Laine.

Lehtimetsä maisema, oikealla tupa.
(Äiti tulee laulaen tuvasta.)

— Metsässä lehdet ne lentää
ja tuuli niin kylmä on.
Oi, missä vieläkin vilpuy,
minun tyttöni onneton.

Hän saapuu, askeleet kuuluu,
niin kylmän kalma on yö.....
Oi, vastaa, soitko leipää.....
alvan tuskasta syömmeni lyö.

(Tyttö tulee laulaen vastaiselta
suunnalta.)

— Xiä soimaa äiti kulta,
sillä etsin päivin, öin.
En saanut mistään työtä.....
minä pakosta itseni möin.

(Äiti laulaa.)

— Kiroan sen likeän miehen,
joka lapseni onnen vei.....
Pahaisiin mun pulmuni vieden.....
kukaan kurjalle kostaa ei.

(Tyttö laulaa.)

— Oi, äiti, en ole yksin,
luokka siskoja tuhansittain,
näin sortuu edestä leivän.
elon kuluun kurjimpaan.

(Äiti laulaa.)

— Mitä voisin sun eestäsi tehdä,
surun lapseni onnetoin.
Kuka kerran tään kurjuuden estää,
Kelle kostaa puolestas' voin?

(Tyttö laulaa.)

— Lipun juureen käymme kaikki,
me sorretut taistelemaan.
Niin poistuu valtiain mahti,
me uutta onnelaa rakennetaan.
Ei tarvitse edestä leivän,
myydä lempeä, suloutta,
eikä alentua orjiksi heidän,
saamme kerrankin oikeutta;
niin myös tuntee vapauden.

Yksi pienimmistä

Hän ei tiennyt mitään isästä eikä äidistä, sillä hän oli kasvanut lastenkodissa ja myöhemmin olivat julkiset laitokset melkein aina pitäneet huolta hänestä ja olleet hänelle isän ja äidin sijaisina.

Hän seisoi hämillään ja änkyttään, kyttyräisenä, rumana ja köyhänä nuoren konttoristin edessä joka oli ainoa saapuvilla oleva konttorissa jonne hän oli kiiruhtanut hakemaan palkkaa tuossa suuressa varastollisessa. No, se ei nyt olisi merkinnyt paljoa, ellei konttoristi samalla olisi ollut johtajan poika. Luonnollisesti vastasi hän niinkuin muutkin ettei hän voinut ratkaista asiaa yksinään. Ehkä hän epäili ettei tyttö jaksaisi kantaa raskaista taakkoja — hän näki viallisen selän, näki tytön punastuvan hämmästyneenä, vakuuttaessaan että hän oli jaksanut päivällä sisäkkönä kahdeksan henkisesä perheessä niin että hän kyllä jaksaisi kantaa kaikkia esiintyviä taakkoja ja kuormia.

Nuori mies, hän oli myöskin hämillään. Hän tunsi itsensä syylliseksi sen sopimattoman katseen tähden jonka hän oli kiinnittänyt tytön ulkonäköön, hän katseli hajamielisesti tytön ainoata todistusta. Kolme vuotta oli hän palvellut kahdeksanhenkistä perhettä — "uskollisesti ja rehellisesti!" — seisoi siinä, viidenestätoista ikävuodestaan alkaen, nyt oli hän kahdeksantoista, vaikka hän enemmän muistuttikin vanhaa naista.

Konttoristi katseli ylös ja kohtasi katseen noista suurista, ulkonevista, samalla kertaa vinoista ja kirkaista silmistä. Konttorissa oli aina tehty pilaa hänestä, ei ilkeydestä, vaan hänen nuoruutensa ja iloisen elämänsä tähden. Hän ajatteli: jos minä nyt otan tämän rumuuden esikuvan tänne, niin ilvehtimisellä ja

pillalla ei ole mitään rajoja. Minut nauretaan ulos hyvän makuni tähden. Ja kuitenkin! Minä voin tehdä. Kuinka on mahdollista vapauttaa itsensä tuosta kummallaesta katseesta, joka seuraa minua, minne hyvänsä katsonkin. Kumpu hän ei vaan katsoisi noti — mutta juuri se teki asian niin kiusalliseksi.

— Neiti hyvä, sanoi hän terävästi, katsellen oveen kuin apua odotellen. epämiellyttävän tunteen varmistuessa häntä siitä että nuo ulkonevat silmät olivat kuin liimatut häneen — minä — minä en todellakaan voi ratkaista asiaa yksin. Ehkä hän voisi tulla takaisin vähän myöhemmin, kun minun isäni on tullut. Se on joka tapauksessa hän joka ratkaisee asian.

— Isänne? sanoi tyttö painokkaasti, kuin olisi hän tahtonut sanoa että jos hän oli johtajan poika, niin oli hänellä valtaakin. Kirkaat silmät kiinnittyivät jälleen häneen mutta hän katsoi pois päin. Tyttö ei mennyt. Hän seisoi epäillen.

— Ehkä voisit minä istua ja odottaa?, kysyi hän lopuksi häveliäästi.

— No niin, sanoi konttoristi kauhistuneena, että hän vielä pitemmän aikaa olisi pakotettu kestämään tuota katsetta. Asia ei ehkä sitä kannata. Minä voin ottaa teidät. Voihan ainakin koettaa.

Tyttö tuli esille ja puristi hänen kättänsä äkillisen punaistuksen valistessa hänen aavemaisen kalpeita kasvojaan. Hän tarttui tuohon kärkeen työläiskouraan. Ja siitä alkaen kuului Lotta Lindgren Ludviksenin varastoon.

Sitä hetkestä alkaen alkoi elämä käydä tytölle valoisammaksi. Ennen näytti elämä hänestä olevan pelkkää raatamista, ja toisinaan oli hän alakuloisuuden hetkinä vuodattanut katkeria, runsaita kyneleitä, koska hän oli niin yksinään maailmassa eikä hänestä kukaan pitänyt. Mutta katsoessaan peiliin ei hänen kavaun tarvinnut ihmetellä asiaa. Hän oli verrattoman ruma ja kömpelö, niin että tosiaan oli liikaa vaatia terveiltä, hyvin muodostuneelta ihmiseltä, että tämä löisi ainoatakaan katsetta häneen. Ja kun se tuli maksamaan yhtä paljon tai yhtä vähän, ja oli kokonaan valla merkitystä, alkoi hän jumaloita kauneutta ympäristönsä. Hän nautti siitä. Hän ei voinut kylkkänsä katsella kauniita kasvoja, ja hän haaveili platoonisesti kauniista nuorista miehistä joita hän tiellään tapasi. Se oli hänen salaisuutensa ja hän olisi enemmän kuollut kuin paljastanut sen.

Mitä tulee nuoreen Ludvikseniin niin oli hän arvannut oikein. Konttorissa vallitsi rajaton riemu hänen erinomaisuus jatkansa johdosta silloin kun hän ominpäin otti Lotte Lindgrenin liikkeen palvelukseen. Itse johtaja löi kämmenensä molemmille pyöreille poskilleen ja nauroli niin että kellonperät vatsalla hyppeivät.

— Oletpa sinä hauska ollo, rakas Efraim, sanoi hän imartelevalla, tyytyväisellä äänellä. Eräässä suhteessa olet ohjastunut erinomaisesti. Eihän ainakaan harkkailu voi tulla kysymykseen neiti Lindgrenin kanssa. Saadaanpa nähdä kuinka hän holtee tehtävänsä. Hän saa toistaiseksi jäädä.

Mitään harkkailua ei luonnollisesti syntynytäkään. Mutta siitä syntyi muuta joka kesti yhtä kauan, ja joka ensi hetkestä koski yhtä paljon nuorta Ludviksenia kuin Lotteakin. Se oli pillallu, iloinen Lotte ilmestyi näkyviin, hiukan halveksiva juoruun molempien suhteesta toisiinsa. Alussa se loukkasi tyttöä ja hän

surui asiaa suuresti. Kerran hän itki kln sen tähden. Mutta silloin nuori Ludviksen — "Ludde", niinkuin häntä kutsuttiin — tuli oikein surulliseksi ja hän kysyi minkätähden Lotte itki.

— Minä tiedän kyllä ettei pilkka koske taita herra Ludviksen. Se koskee minua. Se olen minä joka olen niin ruma ja mahdoton, etteivät he voi olla pilkkaamatta. Enkä minä voi sille mitään että minulla on inhimilliset tunteet, ja että minä kärsin niinkuin muutkin ihmiset vaikka minun ei ehkä pitäisi tehdä sitä. Mutta minä en tosiaankaan voi sille mitään, minä en voi sille mitään!

— Nyt ei sinun enää tarvitse huolehtia sitä asiaa, rakas Lotte, sanoi hän, taputtaen häntä ystävällisesti olkapäälle. Ainoastaan hän otti itselleen vapauden kutsua tyttöä "Lotteksi" ja "sinä"ksi. Anna heidän olla. Tiedäthän että sinä ole minun jumaloimani lemmikkini, ja minä kirjoitan kauniin kuolinilmoituksen, sa nomalettiin kun sinä kerran kuolet. Lohduttele sillä itseäsi.

Lotte hymyili heikosti. Ken voi vastustaa hänen kuohuvaa, hyvän tahtoista huumoriaan ja iloista jutte luansa. Ei ainakaan kyttyräselkärakka kuten hän. Siltä alkaen alettiin häntä kutsua "Ludden" lemmikkiksi, se alkoi kylläkin kyneleillä, mutta hän tottui siihen, ja se tuli lopulta hänelle niin luonnolliseksi, että hän suorastaan eli siitä. Mitä merkitystä ite asiassa se, mitä ihmiset ajattelivat heidän ajattelemattomasta leikkistään. Tiesihän Lotte ettei hän tarkoittanut mitään pahaa, hän joka vähteillen muodostui kunnikaaksi niiden nuorten miesten joukossa joita Lotte sielussaan jumaloitsi. Hän oli liian hyvä ollakseen paha, ja se ajattelematon pila joka oli yleistä tovereiden joukossa, se kehittyi hänessä vakavaksi ritarillisuudeksi ja ystävyudeksi — ja se olikin ainoa ystävyys mitä hän oli kokenut tässä maailmassa ja muodostui vuosien kuluessa hänelle elämänehdoksi.

— Sinähän tiedät Lotte, että minä rakastan sinua, sanoi hän aino toisinaan äänekkäästä, kaikkien joukossa, niin että vanha Ludviksen itse kuuli sen. Mutta siihen oli totuttu, niin ettei sitä pidetty mitään merkittävänä. Lotte ei iloin ottanut pilaa vakavalta kannalta, hän ymmärsi varsin hyvin että oli ainoastaan ajan kysymys kun "Ludde" menisi naimisiin nuoren, kauniin tytön kanssa jota hän todellakin rakasti ja hän koetti kuvitella mieleessään, mitä hän tuntisi jos hän olisi tuon nuoren, kauniin tytön asemassa. Silloin ei kai Lotte hirtaisi koko mallimalle mitä hän tunsi sydämensä pohjassa, vaan hän tuijasti hellästi hyväillen ja kuskalsi hänen korvaansa nuo mahtavat ja ihanat sanat, jotka hän nyt ajattelemattomasti lausui kallelle: minä rakastan sinua!

Tällä hetkellä hän värähti. Sydämen täyttivät riitaiset tunteet. Levottomuus, epäily, mustasukkaisuus ja epätoivo. Minkälaiseksi muodostuisi hänen elämänsä silloin? Sillä — vaikka se ei ollutkaan mitään muuta kuin pilaa, niin eli hän kuitenkin siitä, syystä ettei hänellä ollut mitään parempaa kuin myöskin syystä Ludden hyväntahtoisen sydämen pohjalla löytyi tosiaankin kiplinä myötätuntoa tyttöä kohtaan, ei rakkaudesta luonnollisesti, vaan myötätuntoa joka oli tullut tavaksi, tietoisuudesta että tyttö viihtyi hyvin hänen ympäristönsä, kaipasi hänen leikkipuheitaan, kuunteli niitä, hymyili niille ja iloitsi niistä. Lotte

ei ollut milloinkaan tunkelleva, ei ilmaissut koskaan liikkeellä eikä liikkeellä rakastavansa tai jumaloivansa häntä, mutta Ludde tunsi kuitenkin että tyttö piti arvossa hänen ystävällisyyttänsä, että se teki hänen elämänsä iloisemmaksi — hänen köyhän, liottoman elämänsä — ja se oli sellainen yhdessä jota Ludde ei voinut repiä rikki.

Sekä varasto että konttori olivat sillä välin muuttaneet kaupungin ulkoreunalle niin kauaksi että raitiotie eräästä etukaupungista kulki alueen läpi. Pysähdyspaikka vaunulle ei ollut kaukana siitä, niin että kenellä oli asiaa kaupunkiin tavallisesti astui raitiovaunuun siinä. Lotte oli vuosien kuluessa muuttunut yhä vanhemmaksi ja rumemmaksi. Mutta hän oli tyytyväinen ja ahkera, hän oli jo muuttunut vanhaksi inventario esineeksi varastossa ja oli hyvin suosittu varsinkin koskaan ehtymättömän pilan vuoksi "Ludden lemmikkistä", hän hoiti tehtävänsä hyvin, niin että toverit pitivät hänestä paljon. Häntä ei myöskään koskaan voitu ottaa laskuun kun oli kysymys rakkausseikkailusta ja siitä oli hänelle hyötyä. Hänessä ei koskaan pelätty kilpallijaa. Ja Ludde oli edelleen naimaton, ystävällinen ja kiiltä, sekä uskollinen suullisissa hellyyden osoituksissaan — mitään muuta ei tullut kysymykseen.

Eräänä iltana kulki Lotte tavallisuuden mukaan köyhää kotiansa kohden. Hän oli valpunut syvään ajatuksiin, kunnes hän kuuli erään herran sanovan Luddelle: "No rakas Ludde, saapa sinä jo pitää aika kiirettä, muuten jätät naimattomaksi ja vanhat pojat ovat aina rippuvaisia taloudenhoitajattaristaan." Mihinkä Ludde vastasi: "Minulla on vanha rakkauteni ja sitä en hyljää koskaan. Minullahan on Lotte. Enempää en tarvitse." Lotte kuuli sen ja hänen lävitsensä kulki kuin tuulenpuuskaus. Elämä oli ihanaa — kuvaamattoman ihanaa. Oli tosiaankin yhdenkään olla nuori ja kaunis ja omata joukottain lemmenseikkailuja kallelline ikävyöksiin; sillä hän — kuinka ruma ja epämiellyttävä hän olikin — hän omasi kuitenkin kauneimman ja hauskimman onnen mitä maan päällä löytyi. Ehkei se ollut niin syvä, ehkä ei niin intohimoinen, mutta se oli hiljainen ja pysyväinen. Hän oli onnellinen. Hän oli saanut elämältä enemmän kuin hän saattoi vaatia.

Ja siinä hänen kulkieksaan tuli raitiovaunu.

Hän ei huomannut sitä kulkiessaan raitteiden yli ennenkuin vaunu oli alvan hänen kohdallaan. Se antoi hänelle voimakkaan iskun, niin että hän horjui ja putosi erääseen kuoppaan, josta hänet löydettiin. Hänet kannettiin erääseen vaunuun, joka oli tyhjänä. Hänet laskettiin permanolle ja hänen ohimoltaan valehtiin vedellä. Muuan mies syöksyi esille. Hän kumartui alas ja laski käsivartensa hänen hartoidensa alle. Hänen vyötänsä avattiin niin että valkea rinta tuli näkyviin. Mutta niukset valuvat kuin surukehys kuolonkalpeiden kasvojen ympärille.

(Jatkoa kahdeksannella sivulla)

NAISTEN OSUUSKOTI
SAN FRANCISCO, CAL.
3827—16th St.
Telefoni: Market 3958

SAN FRANCISCO

SÄKENIÄ

Tilatkan nyt, ettei enään unohtu. Säkeniä on yleisesti arvokkuudeltaan tunnustettu tarkoitustaan vastaavaksi julkaisuksi. Ainoa laatuun. Mielenkiintoisia tietoja Venäjältä. Hinta \$2.00 vuosi.

RAIVAAJA,
Box 468, Fitchburg, Mass.